



# RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Eesti ja Prantsusmaa kõrgeim kohus arutasid koroonakriisi mõju õigusemõistmisele

---

## Eesti ja Prantsusmaa kõrgeim kohus arutasid koroonakriisi mõju õigusemõistmisele

24. November 2020

Prantsusmaa Kassatsioonikohtu ja Eesti Riigikohtu esindajad vahetasid 20. novembril toimunud veebikonverentsil kogemusi koroonakriisiga toimetulekust. Samuti oli üritusel kõne all kohtulahendite avaldamine ja andmekaitse.

Kahe riigi kohtusüsteemi tabanud probleemid on olnud üsna sarnased. Paljud suulised istungid lükkusid viirusepuhangu tõttu edasi ja kohtute personal suunati kaugtööle, esile kerkisid mitmesugused tehnilised raskused ning kannatas inimeste omavaheline suhtlus ja koostöö. Inimliku poole pealt on ühiseks mureks töö- ja pereelu kokkusobitamine, sest vanematel tuleb töö kõrvalt tegeleda ka koduõppele suunatud lastega.

### Koroonakriis sundis töötama pabertoimikuta

Samas on keeruline aeg sundinud kiiresti nutikaid lahendusi otsima. Riigikohtunik **Kai Kullerkupp** rääkis oma ettekandes, et videoistungite korraldamise võimalusi on Eesti kohtutes järjepidevalt arendatud, kuid nende laiema kasutuselevõtu tingis just pandeemia puhkemine. Kõigis kohtuastmetes püüti eriolukorra ajal lahendada võimalikult palju kohtuasju kirjalikus menetluses, mis oli võimalik tänu e-toimikule ja ühtsele kohtute infosüsteemile. Videokohtumistega asendati ka paljud kohtute sisenõupidamised.

“Oluliselt muutus pandeemia ajal Riigikohtus ka töö dokumentidega – paberkandjaid asendasid digitaalsed dokumendid. E-toimiku tähtsus suurenes ja varasema töökorralduse juurde ei pöördutud täiel määral tagasi isegi pärast eriolukorra lõppu,” märkis Kullerkupp. Samas on koroonakriis mõjutanud Riigikohut vähem kui I ja II astme kohtuid, sest suulisi istungeid toimub kõrgeimas kohtuastmes harva.

Prantsusmaal pole kohtute töö digiteerimisega veel nii kaugele jõutud, mistõttu soovis Kassatsioonikohus Eestist selles vallas kogemusi hankida. Näiteks puudub Prantsusmaal ühtne kohtute infosüsteem ja sellepärast kantakse kõrgeima astme kohtusse saabunud dokumendid andmebaasi käsitsi. Kui Eestis on kõikide kohtuastmete lahendid elektrooniliselt kättesaadavad, siis Prantsusmaal alles tegeletakse selleks vajalike tehniliste lahenduste loomisega.

### Prantsusmaal alles hakkab kohtulahendeid avaldama

Lähiaastail on Prantsusmaal kavas avaandmetena veebi üles panna neli miljonit kohtuotsust ja -määrust ning nendest isikuandmete eemaldamiseks luuakse praegu sobilikku robotsüsteemi. Seetõttu olid prantslased väga huvitatud, kas ja millisel määral on Eestis kohtulahendid avalikud ning milliseid andmekaitse küsimusi on tekkinud info avaldamisel. “Eestil on väikese riigina lihtsam muudatusi juurutada, aga nägime, et Prantsusmaa on teinud selles osas suuri edusamme,” ütles Riigikohtu esimehe nõunik **Karin Leichter-Tammisto**.

Eestis on kohtulahendid reeglina avalikud, kuid osa isikuandmeid varjatakse seadustes sätestatud reeglite alusel. Prantsusmaal on seni avaldatud ainult kõrgeima kohtuastme lahendeid ning I ja II astme kohtute puhul oli see küsimus jäetud iga kohtuniku enda otsustada. Alates 2022. aastast tuleb avaldada ka II astme kohtute lahendid – seejuures peab juba praegu kehtivate reeglite kohaselt varjama kõik isikuandmed.

Konverentsil andsid ülevaate õigusemõistmisest eriolukorra ajal riigikohtunikud Kai Kullerkupp ja **Velmar Brett**, Kassatsioonikohtu sotsiaalõiguse kolleegiumi esimees **Bruno Cathala** ning kriminaalkolleegiumi kohtunik **Henri de Laroisière de Champfeu**.

Eesti e-toimiku süsteemist ja juurdepääsust kohtulahenditele rääkis Riigikohtu direktor **Kerdi Raud** ning andmekaitse põhimõtteid lahendite avaldamisel selgitas Riigikohtu esimehe nõunik Karin Leichter-Tammisto. Kassatsioonikohtu ametnikud tutvustasid omakorda kohtulahendite avaldamist ja avaandmete kasutamist Prantsusmaal.

Kassatsioonikohus on Prantsusmaa kõrgeima astme kohtus, millel on lõplik sõna kõigis kriminaal- ja tsiviilasjades. 1790. aastal Prantsuse revolutsiooni ajal loodud kohus asub Pariisi justiitspalees.

